

**LIGJI Nr. 04/L-043
PËR MBROJTJEN E INFORMATORËVE**

Kuvendi i Republikës së Kosovës

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton:

LIGJ PËR MBROJTJEN E INFORMATORËVE

**Neni 1
Fushëveprimi dhe qëllimi**

Qëllimi i këtij ligji është krijimi i bazës ligjore për cytjen e zyrtarëve për paraqitjen e veprimeve kundërligjore.

**Neni 2
Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këtë kuptim:

1.1. **Informator**- çdo person, i cili si qytetar apo i punësuar, informon në mirëbesim autoritetin përkatës brenda institucioneve publike në nivelin qendror apo lokal, institucione, ndërmarrje publike apo private për çdo dyshim të arsyeshëm për ekzistimin e veprimit kundërligjor;

1.2. **Institucionet publike në nivelin qendror dhe lokal** - janë:

1.2.1. Institucionet e larta të Republikës së Kosovës (Kuvendi i Kosovës, Presidenti i Kosovës dhe Gjykata Kushtetuese e Kosovës);

1.2.2. Autoritetet gjyqësore dhe prokuroriale (Këshilli Gjyqësor i Kosovës, Këshilli Prokurorial i Kosovës, Gjykatat, Prokuroritë);

1.2.3. Autoritetet e larta të administratës shtetërore (Qeveria si tërësi, Kryeministri, Zëvendës Kryeministrat dhe ministrat);

1.2.4. Organet e larta të administratës shtetërore (Zyra e Kryeministrit dhe ministratë);

1.2.5. Organet qendrore të administratës shtetërore (organet vartëse të administratës shtetërore të cilat kryejnë funksione jo ministrore ose funksione tjera administrative);

1.2.6. Organet lokale të administratës shtetërore (organet komunale të administratës shtetërore);

1.2.7. Organet e pavarura të administratës shtetërore (personat juridik që ushtrojnë veprimtari shtetërore administrative për të cilën kërkohet shkallë e lartë e pavarësisë në interes publik);

1.2.8. Institucionet e pavarura të parapara në Kapitullin XII të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe

1.2.9. Institucionet e tjera publike të themeluara me ligj;

1.3. **Institucion** - institucioni publik apo privat arsimor, shëndetësor etj, të themeluar me ligj;

1.4. **Ndërmarrjet publike dhe private** - ndërmarrjet publike dhe private të themeluara sipas Ligjit për ndërmarrjet publike dhe Ligjit për shoqëri tregtare;

1.5. **Personi zyrtar për mbikëqyrjen e parregullsive** - personi të cilin punëdhënësi në institucionin publik të nivelit qendror dhe lokal, institucione, ndërmarrje publike apo private, me vendim të veçantë mund ta autorizojë për të vepruar lidhur me informatën e informatorit.

1.6. **Veprim kundërligjor** - çdo veprim apo mosveprim i personit me të cilin cenohen dispozitat ligjore në fuqi, qoftë në formë të veprës penale, apo kundërvajtjes.

1.7. **Informata në interes të publikut** - çfarëdo informate në lidhje me shkeljen e ligjeve, rregullave të etikës profesionale dhe parimet e administrimit të hartuara në mirëbesim në mënyrë që të ruhen interesat e shtetit apo interesi i përgjithshëm publik.

Neni 3 Parimet themelore

1. Informatori për informatën e dhënë në mirëbesim, për veprimet kundërligjore të zyrtarëve apo personave përgjegjës brenda institucioneve publike në nivelin qendror dhe lokal apo brenda institucioneve, ndërmarrjeve publike apo private, kanë të drejtë në mbrojtjen e të drejtave të tyre.

2. Informatori në informimin e veprimeve kundërligjore është i detyruar që të veproj në mirëbesim, atëherë kurr me arsye supozon se faktet dhe informacionet të cilat janë objekt i informimit janë të vërteta.

3. Ndaj informatorit për shkak të informimit qëllim mirë të veprimeve kundërligjore, nuk mund të ndërmerren masa të dënimit apo disiplinore, pushimit nga puna, largimit të përkohshëm (suspendimit) nga puna apo të ekspozimit të diskriminimit.

4. Informatori në cilësinë e të punësuarit, i cili u është nënshtruar masave diskriminuese në vendin e punës, duke përfshirë edhe pushim nga puna, ka të drejtë që t'i drejtohet gjykatës kompetente, e cila, nëse provon se informatori në cilësinë e të punësuarit ka qenë i pushuar nga puna për shkak të dhënies së informacionit, do të vendos që atë ta kthej në vendin e tij të punës dhe do ta urdhëroj institucionin publik në nivelin qendror apo lokal, institucione, ndërmarrje publike apo private që t'ia kompensoj dëmin e shkaktuar.

5. Informatorit i garantohet e drejta në mbrojtjen e anonimitetit.

6. Nëse në rastin e zbulimit të informacionit për kryerjen e një vepre të rëndë penale, ekziston rreziku i mundshëm për integritetin dhe sigurinë e informatorit apo të anëtarëve të afërt të familjes së tij dhe në masa të mëdha edhe për pasurinë, mbrojtja e informatorit bëhet në pajtim me Ligjin e veçantë për mbrojtjen e dëshmitarëve, në mënyrën e paraparë me atë ligj.

7. Institucioni publik, në kryerjen e mbikëqyrjes për parimet e ligjshmërisë dhe administrimit të mirë, kryen kontrollin në rastin e paraqitjes së informatës nga ana e informatorit për shkak të kryerjes së veprimit të kundërligjshëm.

8. Pavarësisht prej formës dhe përmbajtjes, informimi i veprimit të kundërligjshëm nga informatorët do të konsiderohet si akt i parashtresës. Në dhënien e përgjigjes informatorit lidhur me informimin përshtatshmërisht zbatohen procedurat e dhënies së përgjigjeve palëve lidhur me parashtresat e paraqitura organeve të administratës shtetërore.

Neni 4

Përgjegjësitë e institucioneve publike në nivelin qendror dhe lokal, institucionet, ndërmarrjet publike apo private

1. Institucionet publike në nivelin qendror apo lokal, institucionet, ndërmarrjet publike apo private janë përgjegjëse të:

1.1. krijojnë kushte për punë të pavarur dhe të papengueshme të personit i cili i ka informuar veprimet potenciale të kundërligjshme;

1.2. të krijoj kushte të mbrojtjes së integritetit, të drejtat dhe interesat e informatorëve të cilët informojnë për veprimet e kundërligjshme;

1.3. të pranojnë informatën në lidhje me veprimet e kundërligjshme dhe të zbatojnë procedurën në pajtim me këtë ligj;

1.4. të ruaj provat materiale dhe personale me të cilat vërtetohet veprimi i kundërligjshëm.

Neni 5

Informimi dhe vendosja për veprimin e kundërligjshëm

1. Informatorët të cilët dyshojnë për veprimet kundërligjore duhet të paraqesin informatën.

2. Punëdhënësi ose njëri prej eprorëve, informatorit, i cili ka informuar për veprim të kundërligjshëm duhet t'i sigurojë mbrojtje, anonimitet dhe integritet nga çfarëdo forme e keqtrajtimit.

3. Mbrojtja nga paragrafi 2. i këtij neni përjashtohet nëse informatori me qëllim të keq dhe më vetëdije paraqet të pavërteta.

Neni 6

Dërgimi i informatës

1. Informatori, informatën për veprim të kundërligjshëm ia dërgon personit zyrtar për mbikëqyrje të parregullsive, ose ndonjë eprori tjetër.

2. Informata duhet të jetë e kuptueshme dhe duhet të përmbaj të dhënat e personit kundër të cilit paraqitet, si dhe faktet të cilat i disponon.

3. Veprimet kundërligjore mund të paraqiten:

3.1. me shkrim;

3.2. me postë apo e-mail; dhe

3.3. gojarisht.

4. Kur informata paraqitet gojarisht, zyrtari e përpilon informatën me shkrim dhe të njëjtën e nënshkruan informatori dhe zyrtari.

Neni 7

Pranimi dhe evidentimi i informatës për veprime kundërligjore

1. Çdo epror ose zyrtar evidenton informatën e pranuar për veprime kundërligjore. Evidentimi duhet të përmbajë:

- 1.1. datën e pranimi;
- 1.2. emrin dhe mbiemrin;
- 1.3. adresën;
- 1.4. institucioni i paraqitësit të informatës, dhe
- 1.5. përmbajtjen e shkurtër të informatës.

Neni 8

Vërtetimi dhe përpunimi i informatës

Pas pranimi të informatës për veprim kundërligjor, eprori apo personi zyrtar informon institucionin përkatës që duhet të merret me çështjen konform ligjeve në fuqi.

Neni 9

Raportimi për informatat e veprimeve kundërligjore

1. Personi zyrtar apo eprori, për parregullsitë, është i obliguar që me shkrim ta njoftojë informatorin për procedurat e ndjekura lidhur me informatën.

2 Personi zyrtar apo eprori e informon drejtuesin e institucionit për rezultatin e procedurës së zbatuar dhe për të gjitha përfundimet.

Neni 10

Arkivimi i dokumenteve

Udhëheqësi i institucionit merr masa për arkivimin e të gjitha informatave për parregullsitë në institucionin që ai drejton. Materialet duhet të ruhen së paku pesë (5) vjet.

Neni 11

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 04/L-043
31 gusht 2011

Shpallur me dekretin Nr.DL-031-2011, datë 31.08.2011 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Atifete Jahjaga.